

2023-12-27

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2023-01078

Remiss – Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet

Yttrande till Finansdepartementet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen antar juridik- och kanslistabens förslag till yttrande enligt bilaga 2 till tjänsteskrivelsen daterad den 27 december 2023.

Sammanfattning av ärendet

Utredningen om övergångsrestriktioner i offentlig verksamhet har överlämnat betänkandet Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45) till regeringen. Betänkandet är nu ute på remiss och Nacka kommun är remissinstans.

Utredningen har haft i uppdrag att utvärdera Lagen (2018:676) om restriktioner vid statsråds och statssekreterares övergång till annan än statlig verksamhet (restriktionslagen) och samtidigt ta ställning till ett antal ytterligare frågeställningar.

Utredningen föreslår en ny lag som ersätter restriktionslagen. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Av förslaget till den nya lagen framgår att kommuner, regioner och kommunalförbund har möjlighet att välja om lagen ska tillämpas i den kommunala verksamheten.

Ärendet

Ärendets beredning

Utredningen om övergångsrestriktioner i offentlig verksamhet har överlämnat betänkandet Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45) till regeringen. Betänkandet är nu ute på remiss och remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet senast den 7 februari 2024. Nacka kommun är remissinstans och har möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet.

Utredningens förslag i korthet

Utredningen har haft i uppdrag att utvärdera Lagen (2018:676) om restriktioner vid statsråds och statssekreterares övergång till annan än statlig verksamhet (restriktionslagen) och samtidigt ta ställning till om personkretsen som träffas av regleringen bör utvidgas, om restriktionstiden bör förlängas och om sanktionsmöjligheter bör införas. Utredningen har även haft i uppdrag att kartlägga omfattningen av övergångar till andra än offentliga verksamheter och föreslå en generell tillämplig reglering om restriktioner. I uppdraget har ingått att överväga om en sådan reglering bör omfatta arbetstagare i statlig och kommunal verksamhet, ledamöter i statliga styrelser och kommunala företagsstyrelser och vissa förtroendevalda i kommuner, regioner och kommunalförbund.

Utredningen föreslår en ny lag som ersätter restriktionslagen. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Exempel på förslag i utformningen av den nya lagen som är värt att lyfta fram är bl.a. följande:

- Anmälningsskyldigheten ska enligt förslaget begränsas till att omfatta övergångar utom offentlig sektor. Anmälningsskyldigheten som följer av restriktionslagen har bedömts vara allt för omfattande. Risken för intressekonflikter uppstår framför allt i relation till privat verksamhet. Anmälningsskyldigheten föreslås därför inte längre omfatta en övergång till anställning eller uppdrag i en kommun, en region, ett kommunalförbund eller ett kommunalt företag där kommunen, regionen eller kommunalförbundet utövar ett rättsligt bestämmande inflytande.
- Arbetsgivaren ska enligt förslaget avgöra vilka anställningar som ska omfattas. Regleringen ska gälla för förvaltningsmyndigheterna under regeringen, medan kommuner, regioner och kommunalförbund ges möjlighet att besluta att regleringen ska gälla för hela eller delar av deras verksamhet.

Juridik- och kanslistabens bedömning samt förslag till yttrande

Juridik- och kanslistaben har inhämtat synpunkter från HR-direktören.

Juridik- och kanslistaben konstaterar inledningsvis att den nya lagen inte är tvingande för kommuner, regioner och kommunalförbund. Det innebär att kommunen har möjlighet att själv besluta huruvida den nya lagen ska tillämpas i den kommunala verksamheten. I utredningen görs bedömningen att ett beslut om att den föreslagna lagstiftningen om övergångsrestriktioner ska tillämpas i den kommunala verksamheten är av sådan beskaffenhet att det bör vara fullmäktige som ska fatta ett sådant beslut enligt kommunallagen. Det utesluts dock inte att det skulle kunna gå att delegera beslutsbefogenheten om sådant utrymme skulle bedömas finnas enligt kommunallagen.

Utredningen lämnar inte något förslag om övergångsrestriktioner för de förtroendevalda. Utredningens bedömning är att frågan gällande förtroendevalda behöver utredas i ett större sammanhang tillsammans med frågan om möjligheten till att utöva bisysslor under uppdraget som förtroendevald. Därtill behöver det analyseras om restriktioner för förtroendevalda på kommunal nivå kan riskera leda till att färre söker sig till politiken, vilket i förlängningen kan vara negativt för demokratin.

Mot denna bakgrund lämnar juridik- och kanslistaben, i enlighet med synpunkter från HR-direktören, följande förslag till yttrande.

Nacka kommun instämmer i att den anmälningsskyldighet som följer av restriktionslagen är alltför omfattande. Mot bakgrund av att risken för intressekonflikter uppstår framför allt i relation till privat verksamhet instämmer Nacka kommun i att det är ett bra förslag att anmälningsskyldigheten begränsas till att omfatta övergångar utom offentlig sektor.

Nacka kommun delar utredningens bedömning att det är arbetsgivaren som är bäst lämpad att bedöma vilka anställningar inom verksamheten som ska omfattas av en reglering om övergångsrestriktioner.

Ekonomiska konsekvenser

Huruvida förslaget leder till ökade kostnader för kommunen beror på om kommunen väljer att tillämpa regleringen. Vilken kostnad som uppstår i det enskilda fallet, om kommunen väljer att tillämpa regleringen, beror dels på vilken lön arbetstagaren haft dels under hur lång tid övergångsrestriktioner meddelas.

Konsekvenser för barn

Förslaget innebär inga konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 27 december 2023

Bilaga 1 - Utdrag ur betänkandet Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet - Sammanfattning och författningsförslag

Bilaga 2 - Juridik- och kanslistabens förslag till yttrande

Christopher Arontaus
Kanslichef
Juridik- och kanslistaben

Julia Tham
Utredare
Juridik- och kanslistaben